

Щодо водогосподарської обстановки у басейні р. Рось у жовтні 2021 року

Гідрометеорологічна обстановка

Жовтень 2021 року, в басейні р. Рось виявився помірно теплим та сухим. Опади спостерігались в Богуславі 10,0 мм та Корсунь-Шевченківському 24,2 мм при нормі опадів у жовтні 33,0 мм..

Найвища денна температура в жовтні 2021 року склала від +18 до +7°C. У той час як мінімальна температура вночі опускалася до -3°C. Середні показники температури протягом місяця становили +5,3°C, що на 2,8° нижче кліматичної норми.

На річках та водоймах басейну р. Рось спостерігалась осіння межень.

Руслові водосховища на р. Рось працювали в режимі утримання рівнів води близьких до НПР з підтриманням постійних витрат не менше ніж екологічні.

У верхній течії р. Рось – на Косівському водосховищі, рівень води коливався від НПР – 0,05 м нижче рівня НПР, витрати води становили 1,0 – 1,5 м³/с.

В середній течії р. Рось – на Верхньому білоцерківському водосховищі рівень води коливався від НПР до +0,04 м з витратами води 1,50 – 5,00 м³/с.

У нижній течії р. Рось – на Стеблівському водосховищі рівень води коливався від -0,03 до +0,05 м від рівня НПР з витратами води 7,10 – 12,5 м³/с.

На Корсунь-Шевченківському водосховищі рівень води коливався від 0,07 – 0,10 м нижче НПР з витратами води 8,5-12,0 м³/с.

На основних притоках р. Рось в контрольних створах витрати води становили:

з р. Кам'янка, с. Ставище, Житомирська область – 0,08 м³/с;

з р. Роставиця, с. Строків Житомирська область – 1,4-4,0 м³/с;

з р. Роська с. Новоживотів, Вінницька область – 0,05 м³/с;

з р. Росава с. Маслівка, Київська область – 0,00 – 0,01 м³/с.

У гирлі основних приток р. Рось витрати становили:

- р. Кам'янка, с. Фурси - 0,08 м³/с;

- р. Роставиця, с. Матюші – 1,4-5,0 м³/с;

- р. Роська с. Скибинці - 0,2– 0,25 м³/с;

- р. Молочна с. Зрайки –0,06 м³/с.

ГЕС на р. Рось та р. Роставиця: Косівська, Дибинецька, Богуславська, Щербаківська, Білоцерківська, Стеблівська, Корсунь-Шевченківська, Дулицька, Голуб'ятинська та Трубіївська працювали в режимі утримання рівня води близьким до НПР з витратами в межах притоку.

Робота водогосподарського комплексу

РОВР річки Рось та водогосподарські організації басейну працювали в режимі повсякденної діяльності. Водогосподарська обстановка на водних об'єктах, водогосподарських системах, гідротехнічних спорудах знаходилася на контролі РОВР річки Рось та водогосподарських організацій басейну. Виконувався збір інформації про рівні, витрати води, водогосподарську обстановку, про стан водних об'єктів, гідротехнічних споруд, виконання режимів роботи водних об'єктів, аналіз, систематизація та передача інформації. Оперативно інформувалося керівництво управління, Кризовий центр Держводагентства, БУВР середнього Дніпра.

Для забезпечення працездатності гідротехнічних споруд та з метою запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на водосховищах, ставках, гідроспорудах, що перебувають на балансі управління виконувалися доглядові роботи, регулювання поверхневої води шлюзами та ГТС.

Аналітично-диспетчерський центр взаємодіяв з територіальними органами ДСНС, районними комісіями з надзвичайних ситуацій, райдержадміністраціями, органами місцевого самоврядування, водогосподарськими організаціями, водокористувачами, орендарями водних об'єктів.

Гідрохімічна обстановка

Відповідно до наказу Держводагентства України від 31.03.2021 р. №233 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод», Регіональним офісом водних ресурсів річки Рось з травня місяця 2021 року здійснюється діагностичний та операційний моніторинг хімічних пріоритетних та басейнових специфічних речовин (важкі метали, пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини).

У **жовтні** місяці 2021 р. відбір проб води здійснювався фахівцями РОВР Росі в 8 створах на території басейну. Такими створами є:

1. р. Рось, 218 км, с. Глибочка, питний водозабір м. Біла Церква;
2. р. Рось, нижче м. Біла Церква (створ Гідромету), вплив стічних вод ТОВ «Білоцерківвода»;
3. р. Рось, 118 км, питний водозабір м. Богуслав;
4. р. Рось, 102 км, с. Тепіївка, питний водозабір м. Миронівка;
5. р. Роставиця, 105 км, с. Журбинці, Козятинського р-ну Вінницької обл.;
6. р. Роська, 12 км, м. Тетіїв, Київська обл., вплив стічних вод ВУВКГ «Тетіївводоканал»;
7. р. Сквирка, 24 км, Кам'яногребельське водосховище, с. Кам'яна Гребля, Сквирський р-н, Київська обл., вплив стічних вод КП «Сквир-водоканал»;
8. р. Осична, 12 км, гідрологічний заказник місцевого значення «Осична», Осичанське водосховище, с. Осичне, Оратівського р-ну, Житомирської обл.

Фахівцями РОВР у Черкаській області у **жовтні** 2021 р. відібрано в рамках діагностичного моніторингу на території басейну Росі проби води в 2 створах:

1. р. Рось, 64 км, м. Корсунь-Шевченківський, питний водозабір;
2. р. Росава, 3 км, с. Гамарня, Канівський р-н.

Перевищення ОБУВ для рибогосподарських водойм за фізико – хімічними показниками якості води в створах питних водозаборів у жовтні зафіксовано за показниками:

- фосфати: в 1,2 рази – на питному водозабір м. Корсунь-Шевченківський.
- БСК₅ : в 4,0 рази – на питному водозабір в м. Біла Церква; в 1,6 рази – на питному водозабір в м. Корсунь-Шевченківський.

Перевищення ОБУВ для рибогосподарських водойм за вмістом важких металів у жовтні зафіксовано за показниками:

- Залізо загальне : в 1,9 раз на питному водозабір в м. Біла Церква; в 1,8 раз - на питному водозабір в м. Миронівка; в 1,4 рази - на питному водозабір в м. Корсунь-Шевченківський.

В межах басейну Росі у **жовтні** 2021 р. відібрано проби води на пріоритетні та басейнові специфічні речовини в 10 створах.

По більшості показників отримані результати аналізу **не перевищили норматив МАС-EQS** для масивів поверхневих вод суші європейської Директиви 2013/39/EU.

Значне перевищення відносно нормативу за вмістом **кадмію** (4,4 мкг/дм³ при нормі менше 0,45 мкг/дм³, тобто в 9,8 рази) спостерігалось в створі питного водозабору м. Біла Церква. Значно нижчий вміст кадмію зафіксовано у створі Гідромету нижче м. Біла Церква (0,7 мкг/дм³, що перевищує норматив у 1,5 рази). Певне перевищення вмісту кадмію зафіксовано в створах, розташованих у верхній частині басейну на притоках Росі: р. Сквирка, Кам'яногребельське водосховище, с. Кам'яна Гребля (0,80 мкг/дм³); р. Осична, 12 км, гідрологічний заказник місцевого значення «Осична», Осичанське водосховище (2,39 мкг/дм³); р. Роська, 12 км, м. Тетіїв, вплив стічних вод ВУВКГ «Тетіївводоканал» (2,66 мкг/дм³).

Кадмій знайшов широке застосування в техніці та промисловості (особливо, починаючи з 50-х років ХХ століття). Основні сфери його використання: для антикорозійного покриття (так званого кадміювання) чорних металів, а також для виробництва нікеле-кадмієвих електричних акумуляторів і батарей. Досить довго кадмій використовувався для виробництва барвників (пігментів) і як стабілізатор у виробництві пластмас (наприклад, поліхлорвінілу), однак нині, через токсичність, в цих цілях він практично не використовується. Збільшенню вмісту кадмію в ґрунті сприяє використання мінеральних добрив, бо всі вони містять незначні домішки кадмію.

Кадмій може накопичуватись в рослинах (більш всього в грибах) і живих організмах (особливо у водних) і далі харчовим ланцюгом може «постачатись» людині. Цей елемент і його сполуки є надзвичайно токсичними, навіть, у незначних концентраціях. Має властивість накопичуватись в організмах і екосистемах. Поглинення будь-якої значної кількості кадмію викликає негайне ураження печінки і нирок. Сполуки, що містять кадмій є також канцерогенними.

У створі Гідромету нижче м. Біла Церква, де аналізується вплив стічних вод ТОВ «Білоцерківвода», протягом жовтня місяця спостерігалось перевищення нормативу за вмістом **хлорпірифосу** (0,16 мкг/дм³ при нормі менше 0,1 мкг/дм³, тобто в 1,6 рази).

Хлорпірифос - діюча речовина багатьох інсектицидів широкого спектра дії. Хлорпірифос (ХПФ) є фосфорорганічним інсектицидом, який широко використовується в побуті, сільському господарстві та промисловості протягом останніх 40 років приблизно в 100 країнах світу. Незважаючи на нещодавно введені істотні обмеження його застосування в домашніх умовах у низці країн (США, 2001; Європейський Союз, 2003), ХПФ залишається дуже широко вживаним пестицидом. Цей агент

використовується для знищення широкого спектра шкідливих комах і кліщів; водночас він демонструє помітну токсичність для більшості видів інших тварин і людини. Як і всі фосфорорганічні сполуки, ХПФ впливає на нервову систему.

Гідрогеологічна обстановка в зоні впливу водогосподарських систем та інших водогосподарських об'єктів.

Завдяки роботі гідротехнічних споруд у затверджених режимах підтримувалися задовільні гідрогеологічні умови в басейні р. Рось.

Інженерно-геологічна обстановка.

Зсувів на водних об'єктах в басейні р. Рось не зафіксовано.

Підтоплення населених пунктів не зафіксовано.